

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARÀ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

CADA NÚMERO 5 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA

NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagosi)

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20, BOTIGA BARCELONA

PREUS DE SUSCRIPCIÓ:
Fors de Barcelona cada trimestre ESPANYA, pessetas 1'50.—EXTRANGER, 2'50.

CAUSA Y FUSELLAMENT DE 'N FERRER Y GUARDIA

El Consell de Guerra

Va celebrarse el passat dissapte, día 9, a la Sala d' Actes de la Presó Celular.

Presidia el Consell el tinent coronel del regiment d' infanteria de Mallorca don Eduard de Aguirre Lacalle, estant la funció fiscal confiada al capità d' infanteria de Vergara, don Jesús María Rafales, y la defensa a càrrech del capità d' enginyers don Francisco Galcerán Ferrer.

Obert l' acte a las vuyt del matí, comensá el jutge instructor, comandant d' infanteria don Valeri Raso Negrini, a llegir l' apuntament, en el que hi figuran numerosos documents, las declaraciones del acusat, las de molts testimonis,—entre ells don Llorens Ardid, que diu que en Ferrer va anar a trobarlo el 26 de Juliol a la Casa del Pueblo y ell no se 'l volgué escoltar,—el resultat del reconeixement de 'n Ferrer. dictámens pericials, etc., etc.

El Fiscal

Acabada la lectura del apuntament, entra el fiscal a desempenyar la seva missió. L' informe del Sr. Rafales, llarch y profusament documentat, fa l' historia del moviment de Juliol, quina direcció s' atribueix a 'n en Ferrer y per qui, al final, se demana la pena de mort y l' obligació d' indemnizar els danys y perjudicis ocasionats pels incendis y saqueigs y 'ls causats en las vías de comunicació férreas y telegráficas, quedant tots els béns de 'n Ferrer y Guardia afectats a aquesta responsabilitat.

Formulada la petició fiscal, toca 'l torn al Sr. Galcerán, que llegeix la següent

Defensa

«Tots els elements reaccionaris, foras conservadoras, la verdadera representació dels elements dits d' ordre, que tal volta han provocat els successos ab els seus egoismes y intolerancia, volen que no brilli la justicia.

«Constantment, per medi dels seus orgues en la premsa, recordan els fets de la trágica senmana, demanant justicia, quan sols se pretén que triomfi el seu odi; una campanya contra en Ferrer y la Escola Moderna.

«Aquesta campanya ha reunit en cohesió enorme als contraris, rodejant a 'n en Ferrer d' una atmósfera envenenada per l' odi...

«L' ambient que 's feu sobre en Ferrer signé causa de l' impressió que sobre 'ls successos de Barcelona s' emportá el Fiscal del Tribunal Suprem, reflectada en son discurs d' obertura. Signé un ambient de coacció, que motivá que 's formés un estat d' opinió contra en Ferrer.

«D' haver tingut participació en els fets, d' haver sigut còmplice en la sedició, no 's comprén que ab tanta tranquil·litat se passejés en Ferrer pels carrers de Barcelona, marxant lliure el director del anarquisme d' Europa, segons els seus acusadors.

«Es molt sensible que en aquest Consell s' hagi remogut la sentència del Tribunal de Madrid que fallá la causa del carrer Major. No hi havia necessi-

tat, si es qu' existia prova plena de la culpabilitat de 'n Ferrer, d' explicar certes cosas ab intenció de poder pertorbar la marxa serena de la justicia.

«La sentència absolutoria que recaygué en la causa de la bomba del carrer Major, de Madrid, tren tota importància a aquests documents, que s' han presentat com a prova de convenció y que datan, alguns d' ells, de més de vint anys. Sense que en la causa avans dita hi hagués una revisió, no pot enrahonarse d' aquests documents...»

«Aném ara a ocuparnos del plet que 's promogué entre en Ferrer y 'l partit radical, motivant la ruptura. Iniciá aquesta ruptura un préstam d' unas quantas pessetas que feu en Ferrer a la societat obrera «El Arte

pre. Pero per' aixó ha sigut precis partir del suposat de que hi hagué una organizació dirigida per un home d' ideas avansadas, capás de disposar la comissió d' un delictu colectiu. Y ningú s' ha fixat en que, precisament per la falta d' un cap, d' una direcció, varen marxar las turbas desorientadas, sense cometre res de lo que haurían realisat, d' haver sigut revolucionaris, entregantse únicament a una desenfadada anarquía, sense honra ni profit para la justició.

«Son tants els desenganys soferts desde qu' en Ferrer m' honrá ab la seva confiança, otorgantme la seva defensa, qu' estich completament trastornat, perquè hi ha en la societat actual un nivell espiritual tan baix, una lluyta de passions tan mesquinas, que tinc necessitat d' ampararme en el companyerisme pera que no arribi a perdre la confiança que tinc posada en la rectitut y en la benevolencia

Examina a continuació el defensor la declaració de 'n Jiménez Moya, que reflecta la seva opinió personal, pero acaba per confessar que no sab res per estar ausent de Barcelona durant els successos de Juliol.

«La declaració de 'n Narcís Verdager no té valor per tractarse d' un enemich polítich. Emiliano Iglesias únicament ha manifestat que no sabia res de las relacions de 'n Ferrer y «Solidaritat Obrera». Treu importància a las declaraciones de 'n Doménech y de l' Ardid. S' extranya de que fossin tants els individus de la policia y de la guardia civil que perseguían a 'n en Ferrer y que, ab tot, no s' adonessin dels traballs d' organizació d' una rebelió.

«Encare que resulti qu' en Ferrer signé a Barcelona uns moments ab varis amichs, hem de convenir que una rebelió no 's pot organisar en aquesta forma.

«Contestant a paraules del fiscal, diu que la manifestació de que en Ferrer era al davant d' un grup a la Rambla, enfront del Liceo, signé dit pel corresponal del Siglo Futuro, afiliat al partit catòlich, y quan declará, va dir que li semblava haverlo vist, que ho deyan, sense afirmarho.

«S' extranya de que una parella de caballeria al cap d' un mes reconegués qu' en Ferrer llegia un bando a la plassa d' Antoni López, y sols perque 'ls va dir: «No pot llegirse aixó?»

«Tracta a continuació de las circulars y documents que varen ocupárseli, manifestant que careixen de valor pera un fallo.

«Fa notar la coincidencia de que durant aquests días aquestas circulars hajin sigut tan remenadas.

«Aquestas proclamas—segueix dihent el defensor—varen ser trobadas en un registre que practicá la policia. Hi ha quelcom d' extraordinari en lo ocorregut. M' atreixo a dir que ha existit una especie de violació del secret del sumari... En el sumari ¿hi ha posat la má algu?»

«O aquestas proclamas han de ser declaradas inéditas, ó no poden tenir aplicació en els successos de Juliol.

«M' atreixo a formular duas preguntas: «¿No es significatiu que 'l meu defensat, pognent ferho, no retirés els valors del Banch?»

«¿No es també significatiu que la campanya s' hagi dirigit principalment contra ell, com si ab el seu capital pogués aliviar una mica las pérdnas sofertas?»

«Francisco Ferrer Guardia, perseguit pels seus ideals, envolt un día y altre en abominables crims, tancada la Escola, no 's ren-

deix ni demana venjanca.

«Traballa, sí, traballa; pretén unir a las masses; busca a la gent pera dirigirla cap a la llum, cap al foch esplendorós de la rahó; senyala el verdader fi de l' humanitat: l' únic armament de la seva rebelió es distribuir la ciencia dels sabis.

«Y com hem vist que no ha pres part en la rebelió com a hefe ni com a actor, demano que li concedin la llibertat y, una volta lliure del embarg dels seus béns, deixenlo volar a Teruel pera reunir-se ab la seva familia.

«No vull ocultarvos que si accediu a la meva petició sereu titllats de cobarts per certs elements amaratats d' odi, però no us assustin: avans de poch reaccionarà la opinió y aplaudirà la vostra actitud. Y si per desgracia pera ells han desaparegut els vesllums de la Justicia, teniu present que amargan

La sala del Consell, durant la vista de la causa.

de Imprimir», pera que continués la seva campanya contra El Progreso: bastá aixó pera que se 'l declarés enemich del partit radical, d' aquest partit que tant havia considerat sempre a 'n en Ferrer, al qui devia l' establiment d' escolars laicas y gratuites, bibliotecas, etc.

«Molt poch hem d' enrahonar y en aquest punt no haig d' insistir gayre, pera treure conseqüencias sobre las acusacions que s' han fet contra en Ferrer, per part d' elements del partit radical, sabent tots com abundan en aquest temps els sentiments d' odi y d' ingratitude.

«El jutge instructor d' aquesta causa, mogut, com aquest Tribunal, d' un noble afany d' acabar d' una vegada per sempre ab l' espectacle de las repugnants escenas que 's repetían a Barcelona, ha intentat descubrir un cap pera inutilisarlo, perdentlo per sem-

d' aquest Tribunal, confiant, a pesar de tot, que m' escoltará ab atenció, pera poder dictar sentència recta y justiciera, ab ánim seré.

«He tingut oferiments d' importants personalitats, prestantse a declarar en aquesta causa; pero aquí, ahont s' ha donat importància a las declaraciones d' un barberet, d' un Mamadits, no s' ha estimat procedent que il·lustressin al Tribunal personas que podrian tenir garantía per ferho.

«En el meu concepte, degué admetre's la declaració de Soletat Villafranca.

«No m' ha bastat considerar els fets en tres jornadas y m' ha sigut precis tenir que admetre, ademés, el siti ahont se varen desenrotllar. Y aixó, que sembla natural que s' havia de tenir sempre present, he vist qu' en las notas del sumari y en las notas de l' acusació s' ha tingut marcat interés en olvidarlo.»

AVÍS ALS NOSTRES LECTORS

El vinent dissapte, 23 d' Octubre
NÚMERO EXTRAORDINARI de

LA CAMPANA DE GRACIA

QUESTIONS PALPITANTS — D' AQUÍ Y DE FORA — IL·LUSTRACIÓ ESPLÈNDIDA

La campanya electoral

10 céntims

els aplausos de l'opinió els remordiments i compen-
pensan el seu despreci els aplausos de la consciència.
»Obreu segons la vostra.»

Termina la vista

Acabada la defensa, en Ferrer va pronunciar al-
gunas paraules referents a l'Escola Moderna i ne-
gant la seva intervenció en els fets de Juliol.
Y posat fi al solemne acte pel president del Con-
sell, l'acusat sigüé retirat de la Sala entre quatre
soldats.

Eran tres quarts d'una de la tarde.

El fusellament

A primera hora del matí del dilluns, en Ferrer,
que continuava a la Modelo, va ser conduït al cas-
tell de Montjuich. Encare que la sentència del Con-
sell de Guerra no s'havia fet pública, molts dedu-
hiren d'aquest traslado que forçosament havia de
ser de mort.

En efecte: el dimars a las vuyt del vespre sigüé
posat en capella y l'endemà a las nou del matí va
ser passat per las armas en el foso de Santa Ama-
lia, després d'haver estat tota la nit escrivint y fent
testament, que autorisá el notari senyor Permanyer,
crídat expressament per aquest objecte.

En Ferrer sigüé fusellat tapat d'ulls, dret y de
cara al piquet, y al donar el comandant l'ordre de
«preparen» als quatre soldats del regiment de la
Constitució, va dir:

«Sigo siendo inocente. ¡Viva la Escuela Mo-
derna!»

El cos del executat va ser immediatament colocat
en una caixa previnguda al efecte.

Segons afirma un periódich, tres balas li havían
destrossat el cervell y un'altra li destrossá la gar-
ganta.

A las nou y quart havia terminat tot.

DESPERTAMENT

TANT com s'apropa la lluyta va creixent
l'entusiasme. El bon sentit s'imposa y
son ja ben escasos els abúlichs que s'
atreveixen a parlar de suicidas retrai-
ments.

Arren y seguidament va desvetllantse la opinió.
A Manresa-Berga s'ha format una candidatura pre-
stigiosa en la que figuran el notari senyor Sorribas,
el fabricant Sr. Abadal y l'advocat senyor Miarons,
tots fills del districte; no li será difícil el triomf so-
bre la candidatura dels quatre actuals diputats que,
coaligats, van al copo. A Sabadell-Tarrega preparen
ab seguretá d'éxit una candidatura que derroti a la
barreja que han fet carlines y caçquistas. A Vich-
Granollers y a Mataró-Arenys també hi haurá lluy-
ta, y a Barcelona no cal dir ab quina ardidesa se
disposan y se preparen tots els elements verdadera-
ment democrátichs, pera ensorrar a las foras rea-
ccionarias que, refiadas en las actuals circunstancias,
somnia una imposible resurrecció.

Si ja no aconsellés anar als comicis la necessitat
de mantenir vivas las energías pera la defensa de la
llibertat amensada, ho faria precis avuy l'anunci
de las eleccions municipals pel próxim Novembre.
Si prosperés l'opinió dels perososos y dels cobarts,
la reacció s'aprofitaria de la nostra estupidesa y
desapareixeria de las corporacions provincials y mu-
nicipals la positiva influencia qu' en ellas exerci-
xen els elements republicans; influencia que si avuy
no es encare definitiva, pot arribar a serho si el po-
ble no abandona el vot, arma excelent que ben ma-
nejada es possible que dongui el triomf més presta-
ment que 'ls remigtons rovellats y las pedras del
carrer.

Discutir noms; recordar erradas lamentables; fer
reviure odís, ja casi totalment esborrats; sembrar re-
zels y desconfiansas; sentir y encomanar defallim-
ents y feblesas es obra lliberticida a la que no deu
entregarse cap bon republicá. Tots, sense distinció
de matisos ni de procedencias, deuen ajudar al
triomf de la candidatura de la esquerra, encare que
no més sigui pel gust de cumplir el deber que acon-
sella la dignitat d'ensorrar a la de la dreta.

Ens creuen acobardits y hem de demostrar que
no s'acaban tan fácilment las nostras energías; ens
creuen desorientats y tenim l'obligació de probar
que una orientació sola, la defensa de la llibertat,
guia todas las voluntats republicanas, unintlas en
una sola y feconda acció; ens creuen vensuts y hem
d'evidenciar ab un sorollós triomf que l'esperit
avansat de Catalunya es més viu y fort com més
pretenen sos enemichs atropellarlo. Tots els ele-
ments sustentivament republicans sabrem olvidar
els adjectius que fins avuy ens han diferenciats, pera
admetrer valentment, encare que sigui lligats de
mans, l'insolent desafío que la reacció, lliure pera
agredirnos, ens llenesa ab la grolleria dels cobarts
ben guardats. Ens sobra cor pera lluytar sense te-
mor y energías pera vencer sense rabia.

A lluytar, donchs, ab ardidesa. Que callin els im-
ponents que no tenen fé en l'ideal; que no destor-
bin els inútils. Que parlin y obrin els abnegats, els
entusiastas, els lluytadors, els que no abandonan
la bandera davant del perill ni senten tremolóns de
femella davant la mueca de la mort.

JEPH DE JESPU

Divagacions pre-electorals

clar que la méua primera intenció
seria donar a aquest article les con-
dicions d'una proclama electoral. Pen-
saréu: sí, ja sé'l que aneu a dir-nos;
que la suspensió de garantías os ho
impedeix.—I bé, no. Anava a dir tot
lo contrari. Es tan monstruós, tan
ilegal, tan inaudit, això d'unes elec-
cions fetes en plena suspensió de normalitat consti-
tucional, que la cosa en sí parla per nosaltres i ad-
voca poderosament per un desagravi a la llibertat i
al poble. La conducta del govern es tot un himne
en favor nostre, es tot un discurs de passió i energia.

Les eleccions són l'exercici pur i directe de la so-
berania pública. Es evident, donchs, (encara que la llei
no fos taxativa en aquest punt) que no hi pot haver
eleccions quan la sobirania ha sofert minva o escap-
ament. Unes eleccions així, si donen la victoria als
partidaris del govern, no poden ésser considerades
expressió de voluntat popular, aprovació de l'obra
governamental p'el país.

La conducta del govern es, en resum, una altra
tentativa pera inclinar artificialment en favor propi
la balança del vot; una tentativa paralela a la del
sufragi corporatiu, o a la del vot obligatori, apelació
fallida al suposat ministerialisme de les masses neu-
tres.

Ens cal prevenir desd'avuy les coses, fixar bé els
termes, pera que no's vulgui treure conseqüencies
falses de la propra votació. El sol fet de la con-
vocatoria en periode anti-constitucional es una pre-
sumpció de victoria en favor nostre. Si triomfem a
pesar de tot, això significará una eloqüentíssima
prova de l'orientació esquerrana i radical de Catal-
unya. Si som vençuts, aqueixa derrota no tindrà
cap sentit, perqu'a un amordaçat no se li pot recrim-
inar el silenci.

Jo no recordo, en tota la llarga historia de les pro-
cacitats governamentals, un sol exemple comparable
al cinisme sarcàstic, jesuític, am qu'el ministre de
la Governació declarava suficientment garantida la
campanya electoral i la puresa del sufragi, al mateix
temps que menaçava am l'empresonament i el pro-
cés a tots els qui aludissen a la passada revolta, en
els discursos de propaganda preparatoria.

La caracterisació principal d'aquest govern es una
antinomia tal entre la doctrina i la conducta, que li
permet fer protestes d'ortodoxia política i legalisme
mentres consuma les més fortes arbitrariedades.

Si jo hagués de parlar desde una tribuna electo-
ral, aquests dies, me limitaria a dir: Ciutadans, ja
he' veïeu: les coses parlen per nosaltres. S'ens diu:
preparau la lluita; i els nostres periódichs estan sus-
pensos. S'ens diu: aneu a votar; i els nostres partida-
ris estan a la presó, al confinament o al desterro
previsor i voluntari. S'ens diu: convoquén els elec-
tors; i la nostra paraula en el diari i en el meeting es
podada per la censura o castigada per l'autoritat. Jo
meteix, en aquest moment com en cada article que
escric desde la sofocada intentona, he d'acomodar
violentament l'estil a un habilisme de frase qui'm
repugna, a un escursament de conceptes, a un a peu
pres d'expressió qui viciaran pot-ser per sempre el
méu natural impuls de clara i forta rotunditat. Qui
més qui menys, tots estem condemnats ara a partici-
par d'aqueixa sofisteria escolástica tan tradicio-
nalment espanyola, pera fer rellicsar dolçament lo
que no podria ésser dit en la noble i ruda estriden-
cia am que ho sentim...

El veto sobre la passada revolta! Però si d'ella
precisament hauria de parlar-vos, pera induir-ne
la lliçó histórica, pera donar-vos el sant i senya de la
futura conducta, judicant l'esterilitat i l'error de
certs moviments condemnats abans d'iniciar-se! Sols
una cosa heu de tenir present: el govern ha demos-
trat bé no veure en la revolta més que l'aspecte de
transgressió de llei, i la necessitat de la repressió
castigadora, venjativa. L'altre aspecte, l'aspecte de
moviment indicador, indicador d'una aspiració popu-
lar a la qual es precis sortir a camí, satisfent-la gra-
dualment i prevenint la repetició dels fets, ha estat
lletra morta pera el govern. L'obra del gabinet Maura
no ha estat, no, governamental i armonisadora; sinó
reaccionaria i cruel.

El judici que l'opinió vulgar ha fet, d'aqueixa
revolta! Judicar desde el punt de vista de la llei,
de la penalitat vigent, una revolució, es dir, un movi-
ment qui acut a la violència i a la transgressió pera
triomfar, pera enderrocar precisament la llei actual,
es la major de les puerilitats. Així tot es possible.
Els desamortisadors anti-eclésiásticos eren lladres,
desd'el punt de vista de l'estat legal que volien des-
truir; eren restablidors de la justicia, desd'el punt
de vista de l'estat legal que volien instituir; i lo
meteix passarà, en lo futur, amb els socialistes,
desamortisadors de la propietat actual.—Ara bé:
judicar un moviment de força contra el clericalisme
vigent, desd'el punt de vista de la situació contra la
qual se lluita, no pot conduir més qu'a una parciali-
tat absurda del judici.

Avuy per avuy, Espanya, on pot dir-se que no hi
ha tradició revolucionaria, perquè tots els movi-
ments lliberals, desde Riego a Villacampa, passant
per la Gloriosa, són pronunciaments, rebelions mili-
tars i no reivindicacions de sobirania per part del
poble, Espanya no està en condicions pera judicar
un intent de revolució. Observis que una revolta
ben popular, un moviment del poble contra els seus
delegats, un esforç del poble pera rompre l'argolla
del seu coll o els grillets de les seues mans i dels
seus peus, no pot ésser propiament ilegal, perquè
dimana del poble, font i origen de tota llei.

Nosaltres, donchs, davant la reacció governativa,
hem de tenir per missió fer el darrer esforç pera
encaminar en sentit evolutiu i pacífic el moviment
fallit de la revolta. Hem de fixar com a indicador,
com a vexillo, com a làbar, la tendencia qu'el govern
ha vist únicament com a excusa de fortes punicions.
Si així no ho fem, podrà dir-se qu'hem mancat an
aqueixa missió on jo veig el distintiu de tot repre-
sentant radical, persona qui ha d'ajuntar en el seu
doble caràcter evolucionista-revolucionari de diputat

(home d'evolució) i radical (home de revolució)
l'equilibri de les protestes permanents i de les opo-
sicions a ultrança. Parlo de la missió que podria
definir-se: evitar la revolució per medi de l'exigencia
imperiosa i continua de l'evolució. Exercir, de fet, un
mester governamental, desde l'extrema esquerra i
desde les llunyanies més remotes del poder visible.
Tenir un programa immediat de transigencies i gra-
dacions realistes, pera encaminar-se passa a passa
al programa mediat de l'ideal pur i categòric.—No
era una cosa així, després de tot, aquell programa
mínim constituït de la Solidaritat extingida, a la
vora del nostre programa estrident, d'una doble
estridencia en lo referent a Catalunya i en lo refe-
rent a la llibertat?

I ara, unes paraules sobre la conducta de les dretes
catalanes en quant a la suspensió de garantías.
El País de Madrid ha donat en aquest punt el cop
de gracia definitiu. «Es sols el govern, qui ha de se-
nyalar el moment en que les garantías poden ésser
restablertes? Donchs, jam quina autoritat poden ne-
gar que també ha d'esser el govern qui senyali el
moment d'abolir la llei de jurisdiccions? ¿I am qui-
na cara poden avuy excusar tot el vostre temps de
solidaris, si ho éreu pera sostenir uns principis en
els quals ara declareu no creure? Ficcio, ficció...
I encara la paraula precisa no es aquesta...
Tal es ara el nostre plet davant vosaltres. Votén,
ciutadans!

GABRIEL ALOMAR

LAS CORTS OBERTAS

EL DEBER DE L'ESQUERRA

URANT el periode de la plena ac-
tuació solidaria va feres de mo-
da en casi tots els elements so-
lidaris la teoria de que convenia
als interessos de Catalunya que
en Maura se mantingués en el
poder. Se deya que calia aguan-
tar als conservadors pera im-
pedir que ab la seva cayguda pugessin els lliberals.

Nosaltres may varem estar prou conformes ab
aquesta teoria, sostinguda fermament pels dretistas
de la Lliga y compartida incautamente per certs es-
querrans de la Solidaritat. A Madrid s'ha dit, ab in-
negable rahó, que la Solidaritat Catalana constituïa
un dels més fermes punts del govern d'en Maura.
Ejns cohibint els impulsos dels propis sentiments y
l'manament categòric del poble de Catalunya, els
diputats solidaris renunciaren a tota campanya y a
tota acció parlamentaria que pogués posar en perill
al ministeri. Quan aquí s'alzavan vens de protesta
contra aquesta actitud, els regionalistas deyan: «Es
que aixó de tirar governs a terra es un joch de la
vella política. Catalunya no's ha enviat al Parlament
pera enderrocar governs.» Y a l'ombra d'aquestes
afirmacions capciosas, els diputats solidaris, els
de la Lliga especialment, representaren de fet el pa-
per de pilastres del govern. Y per aixó sí que no 'ls
enviá al Parlament el poble de Catalunya.

No atrevintse massa a fer l'apologia d'en Maura
y dels conservadors, els nostres dretistas y alguns
esquerrans han justificat la seva actitud combatent
a n'en Moret y als lliberals. Sense que nosaltres
volguem defensar al polítich-panell ni a la seva host,
culpables de grans pecats, hem de dir que aqueixos
atachs insistents, furiosos y sistemátichs contra 'ls
lliberals dinástichs tenen tot el caràcter d'una ma-
niobra política pera afavorir a n'en Maura y a la
seva política de regressió. Mantenint a n'en Maura
al poder en nom d'un ilusori interés de Catalunya,
els dretistas han pogut veure ab la satisfacció con-
següent com s'arrelavan en el poder uns homes
conservadors de nom y reaccionaris de fet.

Es hora ja de que 'l malentés desaparegui. En els
moments actuals de repressió, quant la llibertat es
escarnida y mitja Catalunya gemega sota l'estat ex-
cepcional, fora un renunci, fora un crim de lesa li-
bertat en els homes d'esquerra, seguir fent el joch
dels dretistas, ajudantlos a mantenir a Maura en el
poder. No ja en nom de la llibertat de Catalunya,
sinó en nom de la llibertat dels catalans—que, val
a dirho, val molt més,—l'esquerra catalana ha d'
anar al Parlament totjust reobert, enarborant ban-
dera de guerra contra en Maura y 'ls seus procedi-
ments. Aquesta vegada, sense eufemismes, sense
vacilacions, sense tebiors, s'ha d'anar contra en
Maura... encare que pugui en Moret!

FULMEN

AHIR, per fi, degué tenir lloch l'obertura
de las Cortes; aquesta obertura tan en-
carnissadament demandada per las opo-
sicions y tan ansiosament esperada—
segons diu ell—per en Maura, qui, con-
luz y taquígrafos, se proposa contestar en el temple
de la representació nacional a tot bitxo vivent, de-
mostrant com dos y tres fan quinze que tot lo que
ha fet está ben fet y que aquí, dignu lo que dignu
quatre aixelabrats, no hi ha més deus que Nostre
Senyor y Aláh, ni altre camí a seguir que 'l de la
conservaduría mauritana.

La lluyta ha de ser curiosa.
Perque, com ja poden suposar els nostres lectors,
ni lo que diu don Antón es cert, ni cab esperar que
las oposicions se deixin convence ab la mateixa fa-
cilitat que un suscriptor del Brus.
El teló, donchs, s'ha aixecat.
¿Cóm acabarà la comedia, drama, tragedia ó lo
que sigui?
Qui vivra, verra.
Y que, probablement, no necessitará viure molts
días.

Perque, sigui del género que 's vulgui, tot indu-
heix a creure que l'obra parlamentaria en prepara-
ció no será gayre llarga.

Apart d'algunas batussas de mitjana importan-
cia, l'únic fet que aquests darrers días s'ha pro-
duhit en el territori del Riff es l'arribada d'una
comissió del Ajuntament de Zaragoza que ha anat
allí expressament pera saludar als soldats aragone-
sos y portalsi un feix de regalos dels seus paysans.
Dona gust veure aquestes corporacions munici-
pals que a tan llunyana esfera extenen la seva acció
administrativa y que fins tenen temps pera atraves-
sar el mar y visitar campaments, socos y posicions
avansadas...

No en vá ho diuhen en aquella zarsuela:
«Al són de la jota
se cura el catarro...»

«¿Ab quina punteta d'enveja deurá haverlo vist
aquest viatge el nostre Ajuntament!... ¡Ah!... ¡Quinze
días al Africa, ara que las figas de moro son madu-
ras y la temperatura comensa ja a ser soportable!
Vaja, homes, aníminse... Ja sabem lo que son ga-
nas de donar un passeig d'arrós...
¿No's trobará en algun reconet del pressupost de
cloacas ó en el fondo de calamitats un remanent
pera nombrar una comissió que s'encarregui de...
traduhir al catalá el bonich viatge dels aragonesos?»

Aquesta senmana, juntament ab el nom triste-
ment celebré de n Ferrer, n'ha sonat un altre...
Quín era?... Ah, ja!... pero si aquest home ja havia
estat a presiri per haver matat a un altre!... Bé,
vaja!... Escupim y passém de llarch.

La Publicidad va tenir l'amabilitat suma de copiar
un article nostre publicat la senmana passada. No
se 'l feya sen l'article, La Publicidad, però solo deya
alló de: «Dice un distinguido correligionario en un
periódico local...»

Agrahim la finesa que pera nosaltres representa 'l
que un confrere 's fassi eco de lo que diuben las
nostras planas, però desitjem, p'els amichs de La
Publicidad, ésser alguna cosa més que un periódico
local, y sols sigui per cortesia a n'el nostre com-
pany, autor del treball de referencia, que se 'l tingui
en un concepte una mica menos vulgar que 'l de
distinguido correligionario.

Aquestes observacions no volen pas suposar que
nosaltres ens haguém enfadat. Per nosaltres La Pu-
blicitad sempre será La Publicidad.

El corresponçal d'un diari ha parlat ab els ferits
del combat del día 30 y tots se li han mostrat plens
d'entusiasme.

Aixó, ho y sent ferits. Si arriban a morir, potser
haurían fet qualsevol disbarat, enduts per l'excés
d'alegría!

¿Se recordan d'aquell governador que hi havia a
Barcelona, de nom Angel Ossorio y Gallardo? ¿Se
recordan que va ferho tant malament que casi bé
va haver d'anarsen d'amagat?... Donchs ara fa uns
quants días que corre per Zaragoza fent y desfent
en assumptos electorals, nomenant candidats y dis-
posant rodas.

Sentim vivament que 'ls conservadors de Zara-
gossa li hagin confiat la qüestió, y ho sentim per
ells, puig els tocará perdre. Está probat.

En Maura també havia confiat en ell pera arrel-
glar l'ordre a Barcelona, y Déu sab cómo y anar!

¿Y ara? ¿qué sab ell d'aquestes coses? ¿De qué li
ha de venir?...

Vegin, vósstés mateixos:
«Don Jaime ha fet declaraciones sobre 'ls suces-
sos de Barcelona y ha dit...»
¿Qué ha de dir, qué ha de dir aquest bordegás?...
Val més que 's moqui y calli!

Entre 'ls mil Congressos que casi diariament se
celebran a Espanya per un motiu ó altre,—y moltas
vegadas sense motiu—n'ha tingut lloch un a San
Sebastián titulat «Congreso de Hostelería Ibérica»
que, malgrat lo pompós del nom, s'ha reduhit a
unas quantas reunions d'uns senyors fondistas
que volían discutir sobre la sopa d'all, la sopa d'
aquella, la zarsuela, la curadella, els tres colors, etc.

Els congressistas van acabar la seva tasca obse-
quiant a l'Ajuntament de San Sebastián, ab un ban-
quet. Però quin banquet ciutadans! Quin banquet,
essent, com era, obsequi d'uns fondistas! Van voler
demostrar lo que pot ferse quan el que paga es es-
pléndit, y van sortirse ab la seva.

Lo que no comprenem es perquè no han vingut a
ferho a Barcelona. Ab l'afició que aquí hi ha pels
ápats, es molt convenient que s'ensenyi la manera
de ferlos ben fets.

Els fondistas haurían tret profit, y els regidors
nous haurían tret el ventre de pena.

No sabem si els tituls dels telegramas els escríu
en Moraguetas a La Publicidad, pero creyém que sí,
donada la seva fama de gracios.

Véginse uns quants de mostra, seguits de l'excla-
mació d'un llegidor de bona fé:

«El Sultán no quiere la guerra.»
Ah, no? Grandísim murrí! Y qué hi diu don Eu-
sebio?

«La Epoca dice que ha terminado la guerra, pero
marchan tropas al Riff.»

«¿Es que 'ls sembla? Encabat feune cas de lo que
diuhen els diaris!»

«Marina ha dicho que la campaña no ha terminado.»
«Es dir que no?... Y aixó que La Epoca deya...»
«De día se siente calor horroroso, y durante la noche,
frio.»

Han vist? De día, calor y de nit, fret?... Veyám sí
aixó 'ns farà perdre!

«Eso's Pasos!»

Uy, els Pacos! Fiensen. En Paco Peris Mencheta, En Paco Aguirre y el tío Paco, vaya una!
«Bailarina que va a curar heridos.»
Viejecita que vas al sarao,
no sé por qué vas!

BOLVAS

Un diputat moretista y un de la part del Govern, rivals cortesos, s'aturan a la porta del Congrés.
—¿Qué me'n diben d'aquest lloc?
—Y vos ¿qué? ¿Qué m'opinen?
—Jo crech que, pesi a uns quants bútxaras qu'en tot hi han de trobar pèls, si no destorbem a en Maura, la cosa acabarà bé.
—Jo dich que si'l vostre quefe no deixa aviat el poder, va a haverhi aquí un xafarranxo d'aquells que valen per tres.
—El maurista, en to de broma:
—Ja's coneix que dejunem...
—L'altre, una miqueta serio:
—Ja's veu qu'heu esmorzat bé!

«En virtut de lo qu'expressan la lley tal y'l decret qual, hi ha que fé una barriscada de diputats provincials.»
—Sents?... La llyta del sufragi altra volta's va a entaular.
Ciudadá: l'urna t'espera.
—¿Si?... Que s'assenti. Ara hi vaig.

Desde que'l ferrocarril va a la segunda caseta, diu que'l moviment de trens no para allí ni sossega. Las máquinas, aixó sí, apenas la marxa emprenen, rompen totas a xiular y ja'l seu xiulet no deixan fins que'l tren troba l'abrich de la parada darrera.
—¿Xiulant sempre?
—Sí, señor.

—Y per qué xiulan?
—Me sembla que ho deuben fer per mirar si'ls riffenyos volen beure.

—Don Segis ¿per qué s'arronsa?
¿Per qué enganya a l'opinió?
¿Per qué, deixantse d'escrúpuls, no treu el Sant Cristo gros?
¿Per qué no diu a la Cámara lo que sol dir pels recones?
¿Per qué no posa la proa al bando conservador?
¿Per qué ab dos ó tres discursos no'l fa anar de tomballons?
¿Per qué no aixa la bandera?
¿Per qué no toca'l tambor?
¿Per qué no romp el silenci?
¿Per qué no parla d'un cop?...
—Don Segis, groch com la cera:
—¿Perque don Anton no ho voll

C. GUMÁ

La campanya del Riff

Del 8 al 10 d' octubre

Durant aquests días no succeix cap incident digne d' especial esment.
Las tropas espanyolas fortifican las posiciones ocupadas.
S'acumulan elements de combat a Seluán.
Arriban a Melilla las tropas de caballería y la nova brigada enviadas darrerament.
Els moros se limitan a molestar las tropas de las avansadas, fent algún que altre ferit.
Al Penyo y a Alhucemas segueixen las hostilitats en la mateixa forma.
A Seluán s'estableix un mercat.
Se dona gran activitat a las obras del carril de las minas.

Día 11 d' octubre

Un grupo de soldados que duya bestiar a abeurar es tirotejat pels moros, morint un soldat y essent ferits dos més.

Día 12 d' octubre

Las novas que publican els diaris, indican que aviat se recomensaran las operaciones.
Desde'l campament de Seluán se descubren al lluny nou cadavres, que se suposa son els dels nou soldats desapareguts en el combat del día 30 del mes passat.

VILANOVINA

L'element clerical vilanoví es, sense cap mena de dubte, de lo més divertit dintre del seu género. En pocas poblacions, com a Vilanova, haurán sofert els reaccionaris de tota mena els més sorollosos fracassos. En cap més,

potser, s'haurá donat el cas de que durant anys y anys l'element federal hagi portat una majoría al Ajuntament, y que ab el beneplacit de tothom hagi aquesta vetllat constantment pels interessos comunals, sense que ningú hi tingues may el més petit que dir.
Mes, per una d'aquestes estranyesas de la política, els clericals vilanovins pogueren quan las últimas elecciones municipales ampararse poch menos que del Municipi, si del fet de contarhi actualment nou regidors davant dels vuit que a Cà la Vila representan als electors republicans, pot dirsen tenir la majoría. Res té, donchs, d'estrany que al creuers la faramalla sagristanesca mestressa del Consistori hagi tractat de cometre tot' una serie de barrabassas per l'istil de la última que han dut a la práctica, que per cert es de las que no tenen perdó de Déu.

Tothom sab que 'ls vilanovins fa una serie d'anys que glateixen pera la construcció d'un pantano. Pot dirse que a la realisació de la millora hi ha contribuít tothom, menos el Diputat pel districte, que sobre negarse a treballar pera el bé de la població en aquest cas, arribá més d'una vegada a fer objecte de las sevas iras a alguna que altra persona de las que ab la major bona fé realisaven gestions encaminadas a que la construcció del dipòsit pogués arribar a ésser un fet. Ab tot y la malvolensa d'en Bertrán, el desitj de tenir el pantano esdevingué a Vilanova una aspiració general. La corrent guanyá poch a poch el cor dels vilanovins, y ja las cosas en aquest terreny, no tingué el diputat més remey que acompanyar pels passadissos del Ministeri de Foment, y sempre de mala gana, a tal ó qual comissió d'animosos vehíms, portadors del entusiasme que pera la realisació de la millora a n' ell li mancava.

Decretada per fi la concessió de las obras, sense qu' en Bertrán y Musitu hagi tingut ni d'apropi ni de lluny res que veur ab la otorgació de la gracia ministerial, pel treball que l' obrir y tancar mitja dotzena de mamparas suposa, es per lo que en la penúltima sessió d'aquell Ajuntament acordá la majoría clerical nomenar fill adoptiu de la vila a tot un senyor diputat, aborrit de la població, que fidel a la seva historia republicana, doná el día de la elecció siscentos vots de majoría al senyor Rubaudonadeu, representant autorisat de la voluntat federal vilanovina.

Fentse ressó del sentir dels seus convehíms, s'oposaren els regidors republicans a que la proposició de l'enemich passés endavant. Els senyors Trillas y Maciá foren els encarregats d'impugnarla, manifestant el primer qu' era de mala lley aprofitar una ocasió en que'l Consistori no estava en majoría, pera realisar un acte de tanta importancia com el que'l nomenament suposava. El mateix senyor demaná a continuació que s'criés a la totalitat dels concejals pera que'l acord que recaygués pogués ésser amplament discutit. Acabá dihent que, de no haverhi altre remey, al fer el diputat la seva entrada a la vila, s'encarraría ab aquest, convensut de que declinaria l'honor que s' tractava de dispensarli, davant de las explicacions qu' en persona li donaria. Res hi valgué. Com a tota resposta a las rahóns alegadas pel senyor Trillas, s'alsé dels assientos del davant un indocumentat, y ab irada ven demaná al alcalde que, fent ús de las atribuciones que la suspensió de las garantías li confereix, ordenés la immediata detenció del senyor Trillas. Lluny d'acobardirse, respongué el digne regidor republicá en la forma que calia a las insolencias del seu contrincant. Quan li hagué dit quatre veritats, sortí el senyor Trillas del saló de sessions, seguit dels seus companys de Consistori, que no trobaren de moment altra forma pera protestar d'un nomenament que jutjan tan extemporani com inmerescut, a la vegada que de las intemperancias d'un regidor mal educat.

Aquest es el modó d' obrar dels partidaris de la represió a outrance, y es perxó que convé que las autoritats se fixin en el valor de certas delacions, fillas dels odis personals y de partit, més aviat que d'un sentiment de justicia.
Al final de la sessió se nomená a n' en Musitu fill adoptiu de Vilanova, que no'l ha volgut may. Vuyt vots dels divuyts que forman el Consistori votaren aquesta iniquitat, que vé a constituir un nou afront que'l element reaccionari infligeix als animosos lliberals vilanovins.

REPICHS

REURÁN que no'ns en havíam adonat?
Tornant a llegir l'altre día las famosas declaraciones del senyor Sánchez Toca, amparadas y calorosamente aplaudidas pel «liberal» Imparcial de Madrid, varem atraparhi aquesta liberalissima afirmació, que per venir de qui vé y per la tribuna desde ahont ha sigut llessada, mereix ser recullida y conservada ab molt cuydado:
«Las visiones apocalipticas del barranco del Lobo y de nuestra ciudad más esplendorosa (vol dir Barcelona) entregada a desamparo del poder público, deben servir de escarmiento bastante para quedar advertidos de que los avances de la moderna legislación social... representan fatídicos delirios...»
¿Han sentit?
Fatídicos delirios...
Préngunne nota tots els qui de bona fé treballan pels avensos de la moderna lleyisació social.
L'Imparcial, coincidint ab el senyor Sánchez Toca, els califica de fatídicos delirios.
Si aixó no es ser liberal... que torni en Calomarde y ho veji.

¿May dirían, els lligayres, a qui pensan enviar a la Diputació?
Al senyor Oller, el novelista.
—Y vol dir que ell hi está conforme?... que la sent la política?...—preguntava un botiguer a un redactor de La Veu?
—Uuy!... Hi té una verdadera Bogeria... Si, anys endarrera, ja va fer la Papallona per serne y no va lograrho!...

El gentil-homé de cambra Don Guillem de Boladeres s'ha tornat a encarregar de la presidencia del Centre Monárquich Conservador, haventse compromés a organisar la campanya electoral.
En Marcelino Coll sembla que será un dels candidats d'aquest Centre.
Es dir que en Coll, eh?...
Ja hi poden posar el coll, ja, que ni por éas!...

Monárquichs, regionalistas y carlíns del districte de Manresa-Berga s'han unit ab estrechs llassos contra 'ls republicans.
¿El resultat d'aquesta unió?

El tocarán d'aquí nou mesos.
Si no hi ha, avans, gastament... qu'es lo més probable.

Pobre senyor Bastardas!
Ara voldria ser diputat provincial y's troba que no'l en deixan ser per haver exercit autoritat a Barcelona.

¿Ven lo que té el ser amich de jurisdiccions?
Hagués fet com nosaltres que hi havém fet sempre la guerra...
D'aquellas paradas en venen aquests estancoments.

Veig que 'ls autonomistas republicans volen posar en candidatura d'esquerra dos noms ben simpáticos: el de'n Pi y Suñer y el de'n Raventós.

¿Dels candidats, l'un es metge y l'altre cirurgiá...?
Dispénsinme una pregunta:
¿A qui tenim d'operar?

El senyor Sol va estar l'altre día a Barcelona.
Va arribar al matí y se'n entorná a entrada de fosch.

Aixís ho fa també'l seu homónim, el veritable Febus...

Apareix en el crepuscle matutí y's retira al capvespre.
Entra per la Barceloneta, y se'n va per Sant Pere Màrtir...

Din La Vanguardia, en els seus «Ecos de Palacio»:

«La infanta doña María Teresa asistió a una comida que dió a los pobres la marquesa de Squilache, con motivo de ser la fiesta del Pilar.»

Si ho dignés un altre periódich que no fos La Vanguardia, no ho creuríam. Perqué, ningú ho diria que l'infanta estés tant necessitada.

Un estudiant de l'Universitat Central, va publicar una allocució dirigida als seus companys de tota Espanya, convidantlos a una protesta general contra 'ls fets de la semana trágica.

Aquest xicot estudiant, ab tot y la seva modestia, está cridat a fer grans cosas, com ell s'atreveix a predir en las següents ratllas:

«Es necesario, pues, que los estudiantes españoles, que indudablemente están llamados a regir el día de mañana los destinos de las patria, protestemos, etc...»

Aquest protestemos, cóm ho diu que ell es dels que apirán lluny! Y per si encare no'n hi hagués prou, acaba així l'allocució:

«Es un deber que en estos momentos nos impone la conciencia, y cuando la conciencia manda, es insensato no obedecerla.»

Eh, que me'n diuen?... Se pot demanar més profunditat de pensamiento? A l'home que essent encare estudiant ja escriu aixó tant sublim de la conciencia, etc., sense esperar que s' doctori se'l ha de fer, pel cap baix, president del Consell de Ministres.

Cuidado, ciudadanos!
A Barcelona hi ha un periodista que escriu aixó, per tot comentari a las últimas declaraciones de don Joaquín Costa:

«Todo esto dijo el tullido y baldado incurable que vegeta en Graus. Y como, según parece, él no tiene remedio, quiere sin duda que España le acompañe en su muerte, ó mejor, antes la da por muerta.»

Cuidado, ciudadanos!
L'home que escriu aixó—ben mal escrit, per cert—no pot ésser res de bó. Es qüestió de dur l'americana cordada y vigilar qui teniu al costat si esteu entre un grupo de gent a la sortida del teatro ó a la plataforma d'un tranvia.

Qui ha escrit aixó sense que li mereixi respecte la situació d'un malalt, retreyentli com a defecte'l seu estat de salut, fent befa al seu sufrí, no ha de tenir consideracions a res ni a ningú mentres ell pugui viure.

Es de la pasta dels degenerats y de l'especie dels corbs. Ay d'allá ahont ell pugui posar las mans, que hi deixarà rastre.

Cuidado, ciudadanos! Un home aixís es tant perillós com l'Ardid!

Un episodi de la guerra del Riff, que sembla un quènto, però no ho es.

Aprop de la primera caseta de Sidi-Amel hi ha una barraca que 'ls canóns espanyols van respectar gracias a una bandereta blanca que demanava tranquillitat.

Una noya mora va sortir d'aquesta barraca y va arribar gayrebé fins a tocar las filadas del nostre campament, trobant un sargento y quatre soldats ab els quals va entaular agradable,—segons sembla,—conversació.

Ja s'havían fet amichs, y alló que passa quan un es de natural cumplimentós; la noya va dirlos que a casa seva tenia fruyta, de la qual els feya ofrena, preguntlos que 's dignessin acceptarla... Qui diu que nó, en semblantas ocasiones? Els soldats, com hauria fet qualsevol, no van gosar a negarhi y van dirigir-se al lloch indicat.

Més ah, moros infidels! A l'arribar els espanyols ahont els havia dit la mora, va sonar una descàrrega y van caure morts dos dels cinch que anavan y ben mal ferits els altres tres.

En malhora 'ls soldats espanyols van tenir desitjos de menjar fruyta, que no sabém de quina mena era, si préssecs, ó pomas, ó peras, ó dátils, ó figas de moro.

ENDEVINALLAS

XARADAS

I
(A NA PEPETA BÓ)
Escribía un capellá
a né la seva cosina:

«Prima-tres hu-dos-tercera un lloch hont hi quarta-quinta el saber, el bon exemple, l'honradesa y el civisme. Ma Total si a Montserrat hi pugessis algún día para esment, que es una cosa que a tots els romets encisa.»

JOSEPH SUMELL

II

Ab prima-terza formal y en una total sentada me vá dos una vegada la dóna de un oficial:
—Arri allá que no m'agrada!

JOAN ANTICH PUQUÍ

III

Es un aliment primera y es un arbre la segona; un article el tres-invers y el total un poble dóna.

A. B. (a) LO RECTOR DE VALLFOGONA

ANAGRAMA

PÉRDUA

«Desde el carrer Tot fins al teatre Total s'ha perdut una cartera contenint varis documents. Se gratificará al qui la torni al amo. Diputació, 28, pral.»

DANIEL MAYOR (Cherta)

QUADRAT

Substituir els punts ab lletres, de modo que horisontal y verticalment, diguin: 1.ª: ratlla; Passió. 2.ª: Rassa. 3.ª: En las cartas y 4.ª: Nom de dona.

J. MASSAGUER S. (artiller).

LOGOGRIFO NUMÉRICH

1 2 3 4 5 6 7 8.—Protagonista de un drama de'n Guimerá.
7 2 1 4 5 6 2.—Flor.
1 2 3 4 5 2.—Nom de dona.
1 6 5 2 3.—Ciutat.
5 6 5 2.—Flor.
4 6 5.—Número.
7 2.—Animal.
8.—Consonant.

GARRELLET PETIT

GEROGLÍFICH

EL

EL
ALFONSO
XIII
DLS
II II

J. SALATS

Caballers: Joseph Casas (Espartaret Petit), Armand, Antón Mañé (a) Un noy petit, Pere Cortacans (a) Llegendor de LA CAMPANA, J. B. (a) Nick-Cartró y Pere E. Curas: Ho sento molt...

Caballers: Ramón Valls, J. Balcells, Un jovenet de 15 anys, Joan Antich Puquí, Guipsiull, Francisco Rodríguez (a) Paquito y Un que no pren café ni fuma: Celebro moltíssim...

Caballers: Andreu Grau, J. B. A. y B., F. U. y V., O. R. S., V. Tarrida, y J. Th.: Rebut els originals qu'envían ab destí als almanachs, y tantas gracias per la atenció.—J. S. (Villanueva y Geltrú): Aixó no's pot comentar, ó'ns expõem a un disgust.—Joseph Rartoli: Si fos alguna falta d'ortografía ray!... Es que son molts y molt garrafals.—Antonet Riera (a) Nas Tapat: Aps, brut!...—M. T. Rio: Ahont ho ha llegit que veurer y ser son consonants?... L'epigrama es de mal gust.—Ricart Solé C.: Si'n sobra espay, n'hi publicarém qualque, que diuen ara els puristas.—Ramón Valls: Dín la segona estrofa;

Jo t'vaig dir que t'estimava tu'm vas di' l'mateix a mi; y tu ara m'has enganyat donant amb un altre'l sí.

¿Que no ho ven, sant moro, que'l tercer vers: y tú ara m'has enganyat, destrueix tota l'armonia de la copla?... Ah, y aixó de donar amb un altre, es una barbaritat. Deu haver volgut dir donar a un altre... sinó que li faltava una sílaba y s'ha estimat més atropellar el sentit comú que la mètrica... ¿Oy que li endavino?...—Sadurní Cuquet: De ninots aixís també'n fa'l noy del meu porter.—J. Lluch Moreu: La forma'n agrada més que'l fons.—Noy Francisquet: ¿Qué'm diu, ara?... Mahoma y Barcelona, vosaltres y memorable, Forcas y tropa, tanco y Paco, tot aixó, segons vosté, son consonants?... Deu haver volgut dir donar a un altre... Cridem ab en Prim: Potser sí!... Cambia tant la modal... Cridem ab en Prim: Visa la libertat!—A. Pit y Companya: No hi ha premeditació ni alevosia en el defecte que vostés senyalan. Aixó no succeheix sinó 'ls días en que hi ha exócs d'original.—A. B. (a) Lo Rector de Vallfogona: Lo d'avuy no vá per defectuos y manso. La xarada... tinch fé que sortirà aviat, pero no li puch prometre quan.—Ruy de Gorch: Veurém, veurém... De tots modos, gracias.—Noy de la Sort: Hi ha alguna nota rellososa... Veurém si's pot arreglar.—Ll. Barceló y Bou: Veu?... Aquesta va bé. No's mogui d'aquest género, en el que s'ha dit molt, però no s'ha dit encare tot.—Masó: ¿Que'ns farà l'obsequi de la dressa particular, de vosté?... De'lo enviat, s'aprofitarà bona cosa.—Joan Antich Puquí: No'n digui un epigrama, d'aixó!... Diguin una tonteria:

Casarme ab tu, Rafel, a mi molt m'agradaria... Per poguerme atipá de mel al aná a casa tu tia.

Y encare diré en Naquet que, a Espanya, no gosém de totas las libertats!—Francisco Bach Margenat: Els dibuixos han de venir en tinta ben negra, que permeti la reproducció.

Aquest número ha passat per la censura gubernativa.

Imprempta: LA CAMPANA y LA ESQUELLA, carrer del Oim, número 8
Tinta Ch. Lorrilleux y C.ª

CAMPANYA ELECTORAL

PROGRAMA DE UN CANDIDAT DE LA DRETA

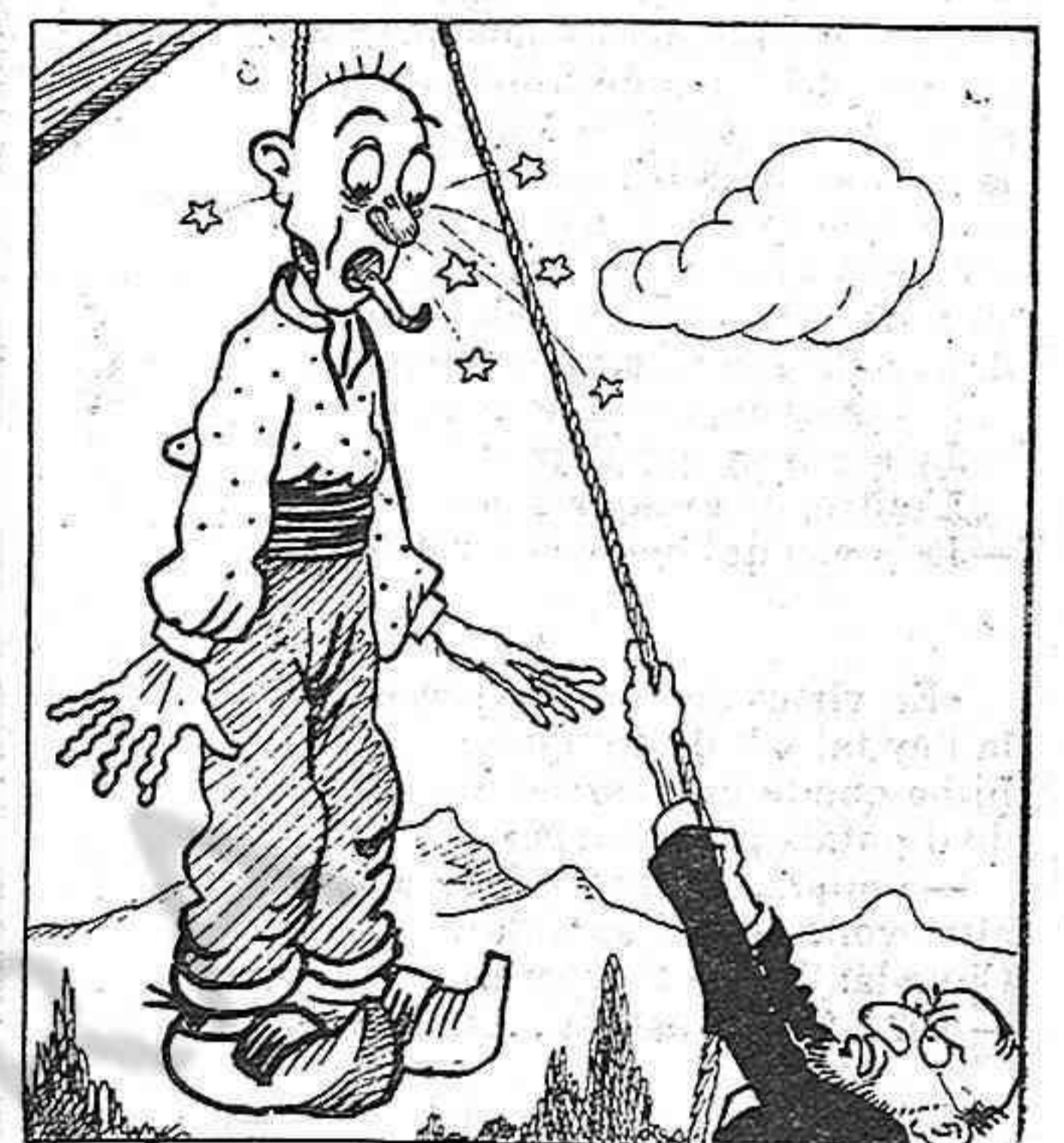
Poble... En bé del teu destí convé que 'm votis á mi.

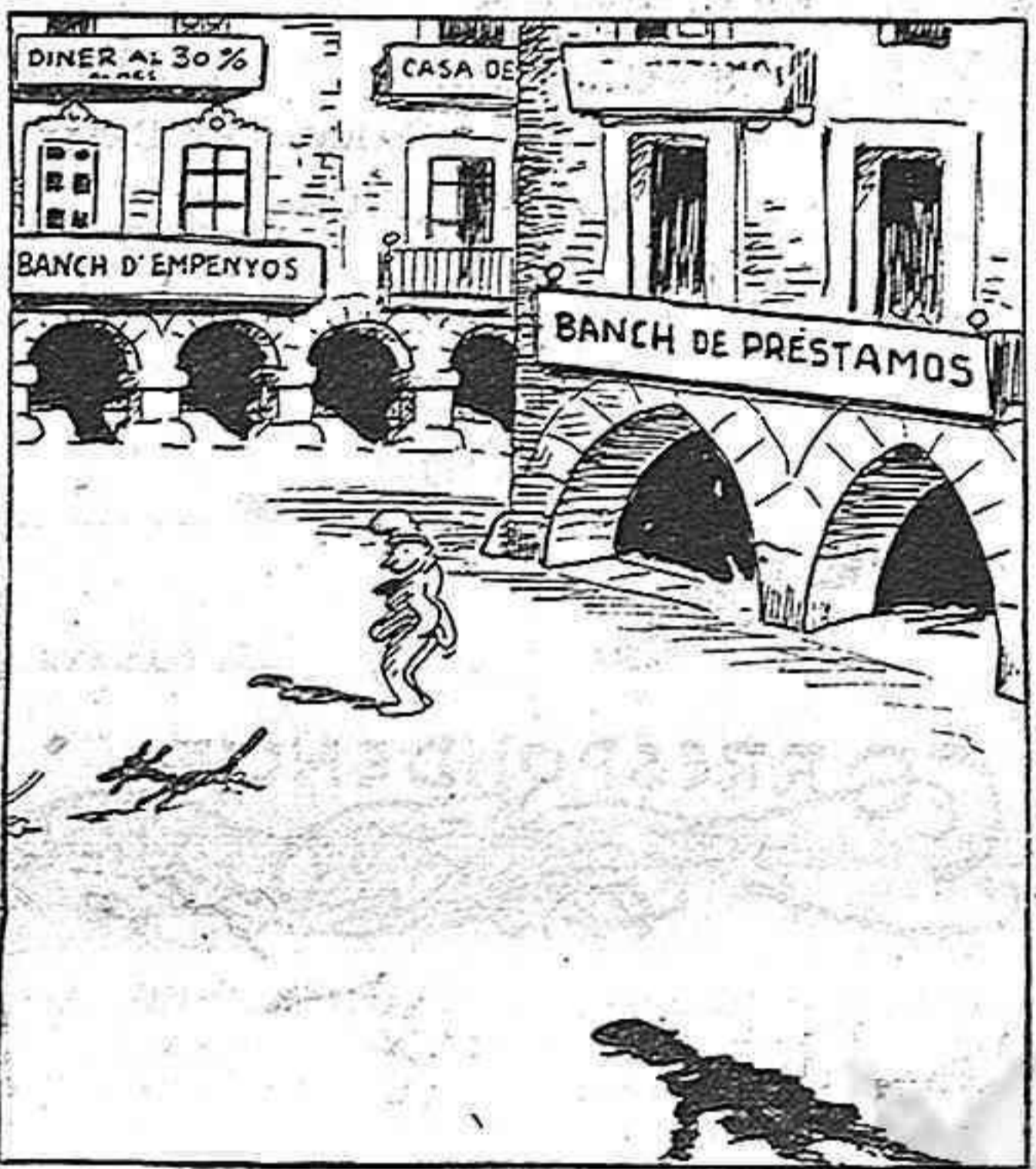
Jo treballaré per tú com no ha treballat ningú.

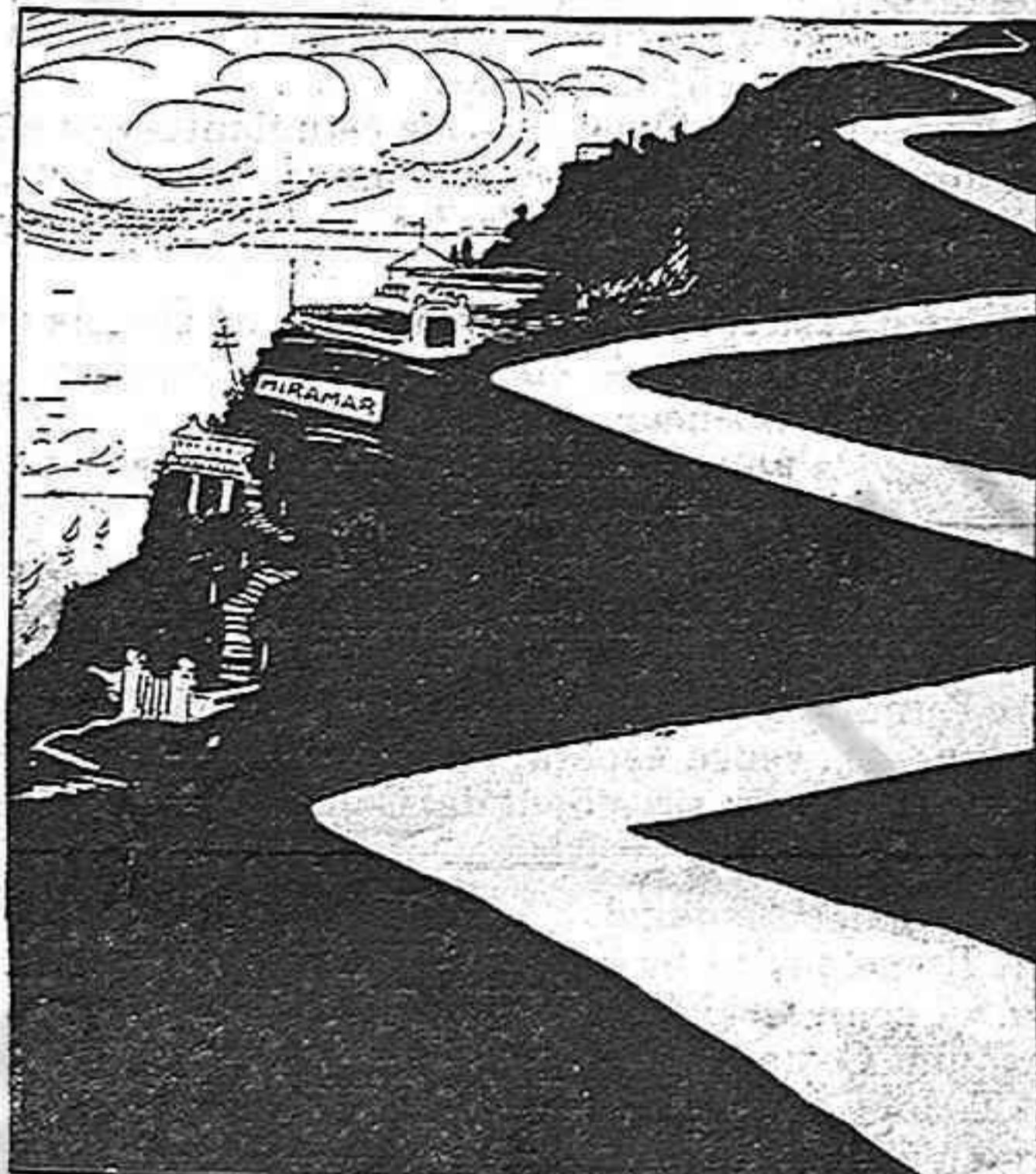
Quan jo sigui al candellero et montaré un matadero.

Si 'm fas diputat, jo, al punt, t' enlayraré ben amunt.

Jo 't colomaré ab catzassa dos ó tres banchs á la plassa.

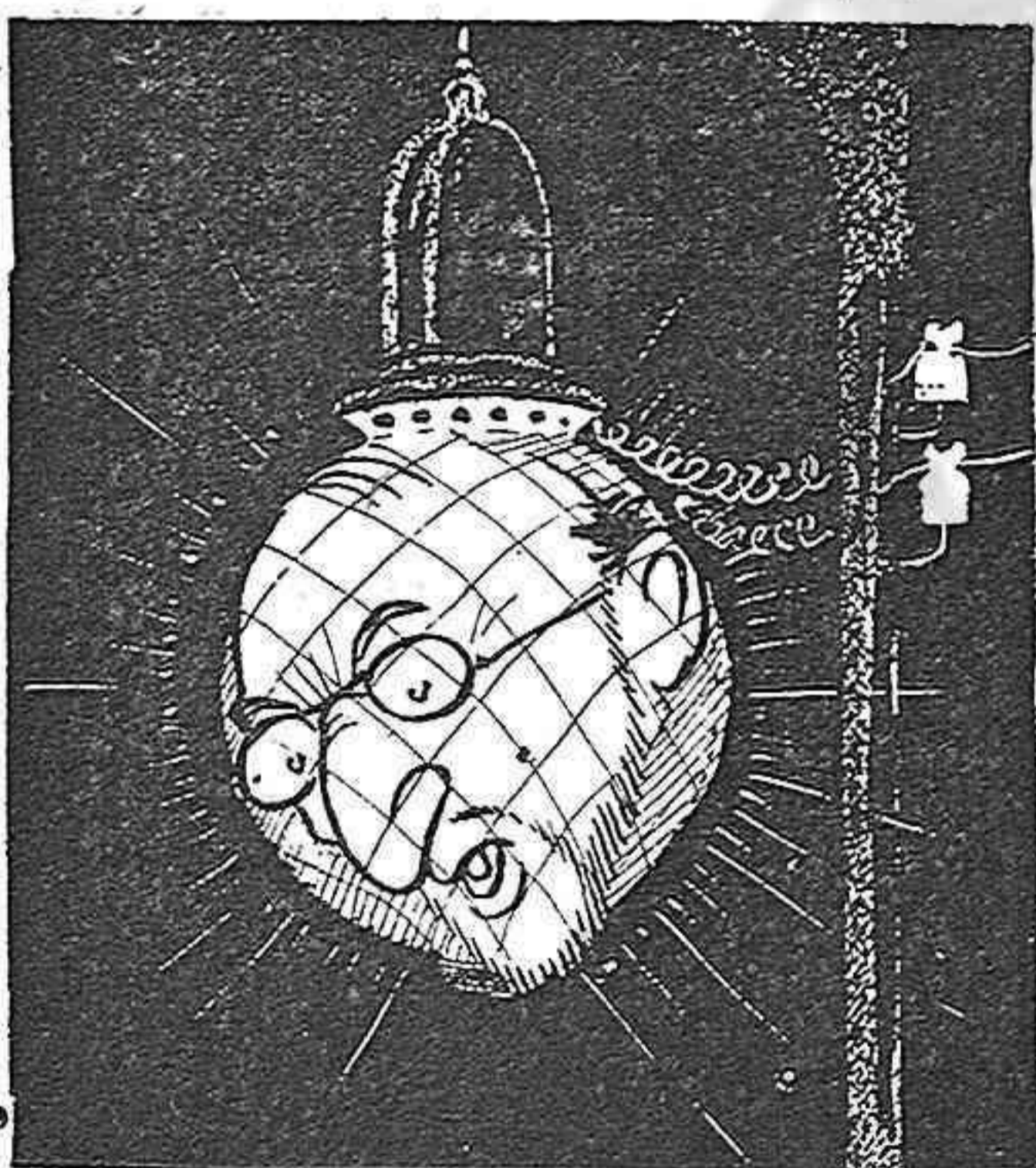
Jo estudiaré la manera de que tinguis carretera.

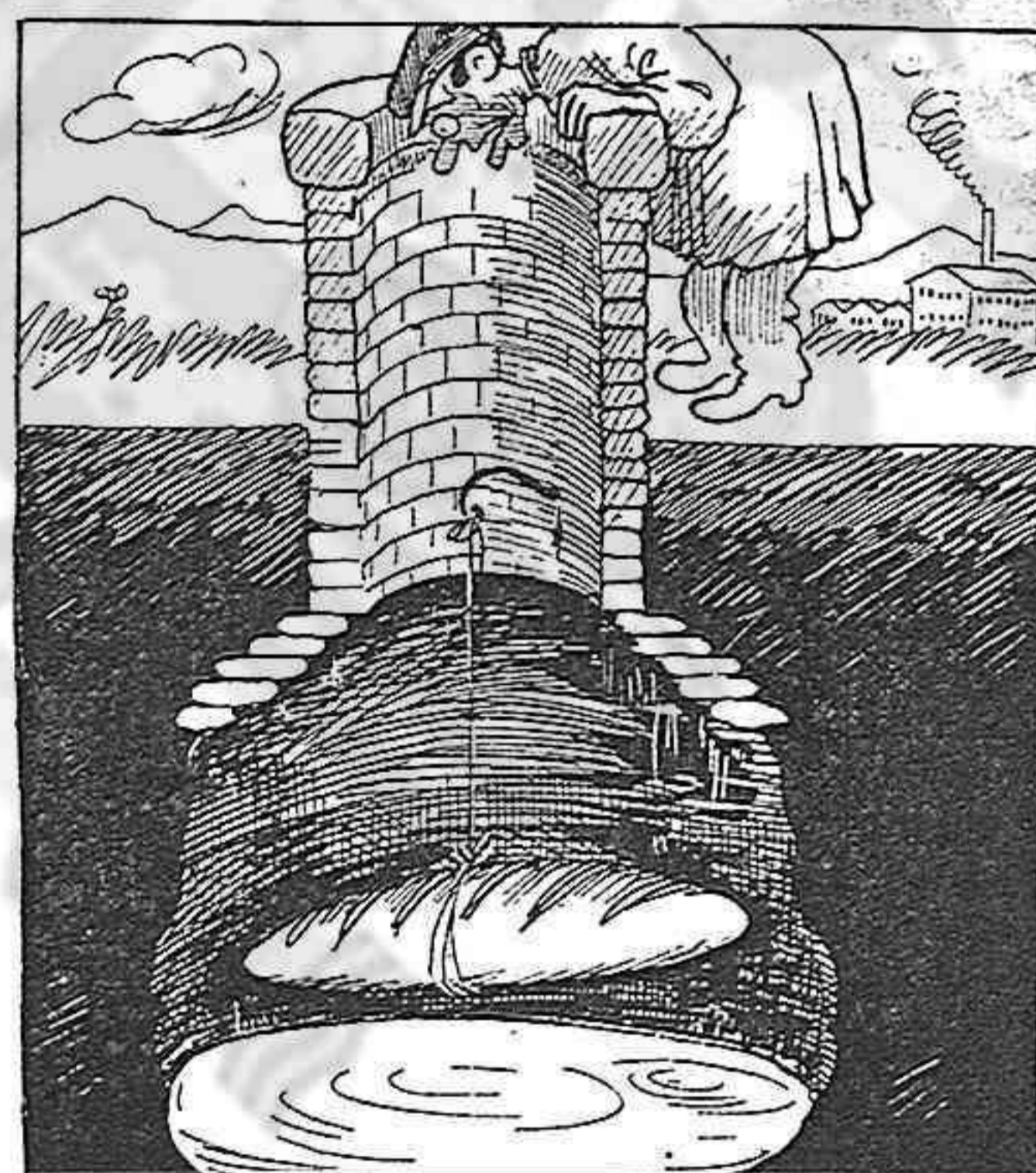
Del fons de las subvencions jo us faré grans concessions.

Jo treballaré, además, per las casas dels obrers.

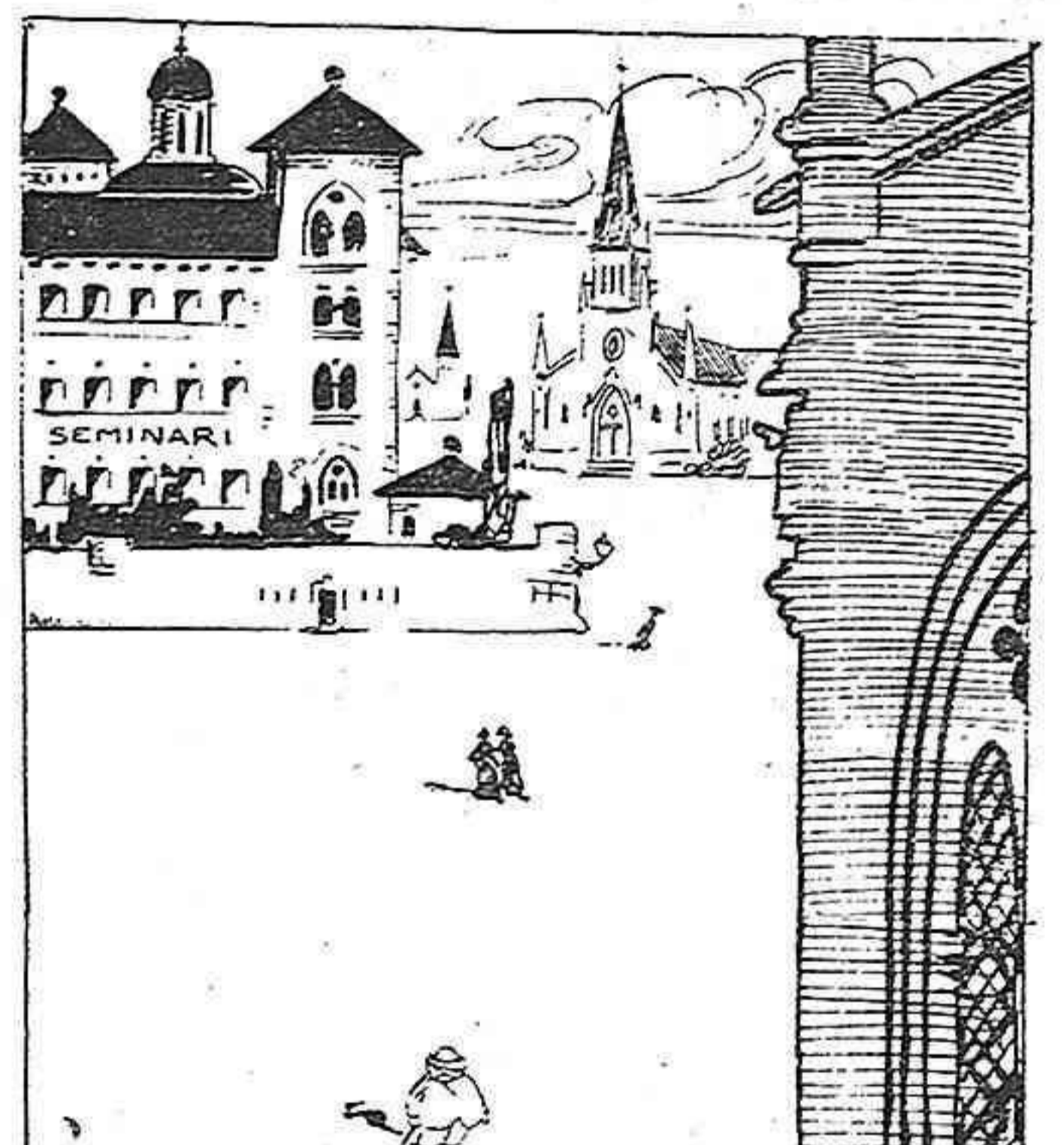
Mentres jo lluheixi 'l betum no us faltarà may un llum.

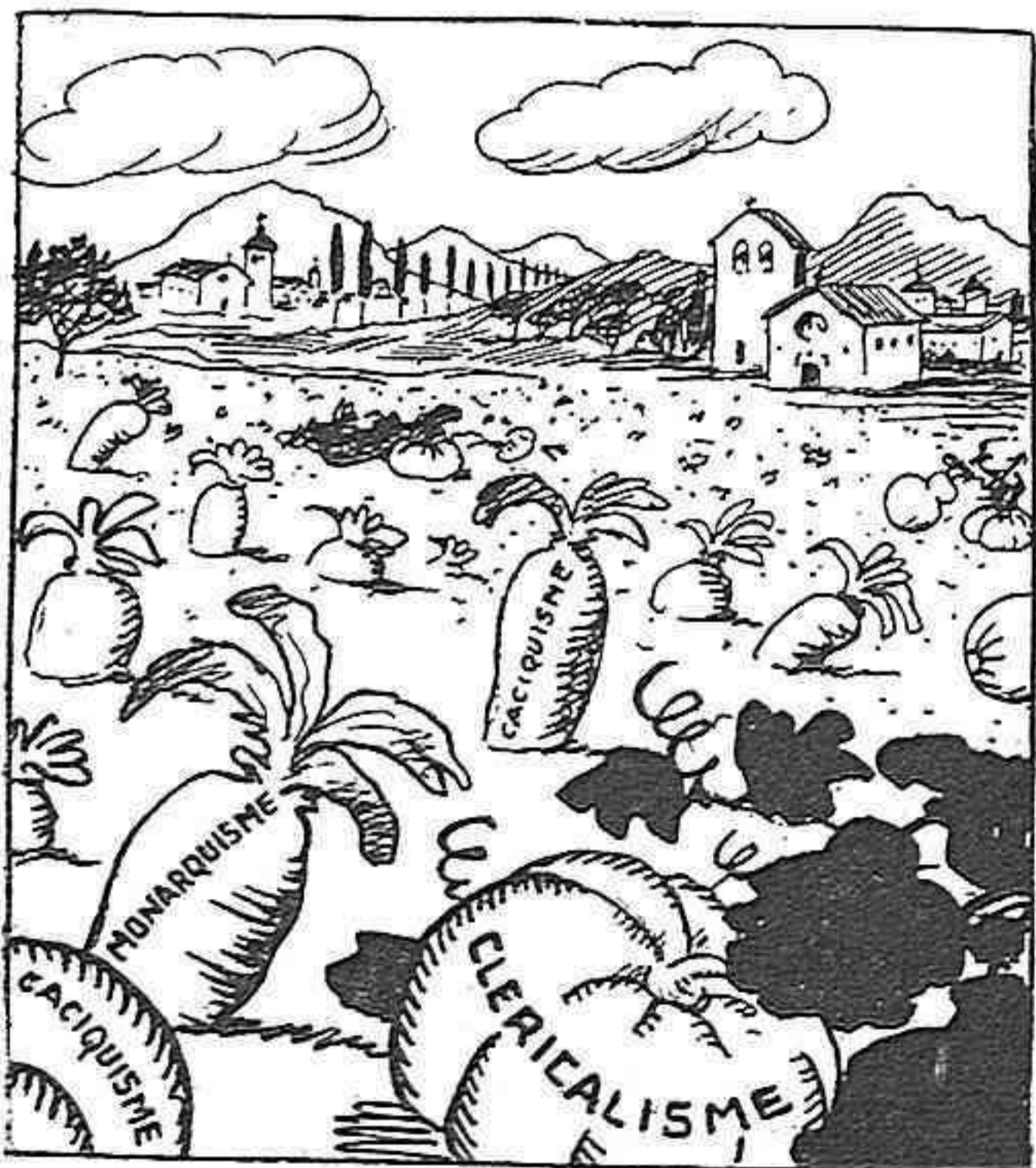
Jo, miraré de lográ, que t' abaixin forsa el pá.

Com soch amich del Progrés, pel Progrés tindrè interés.

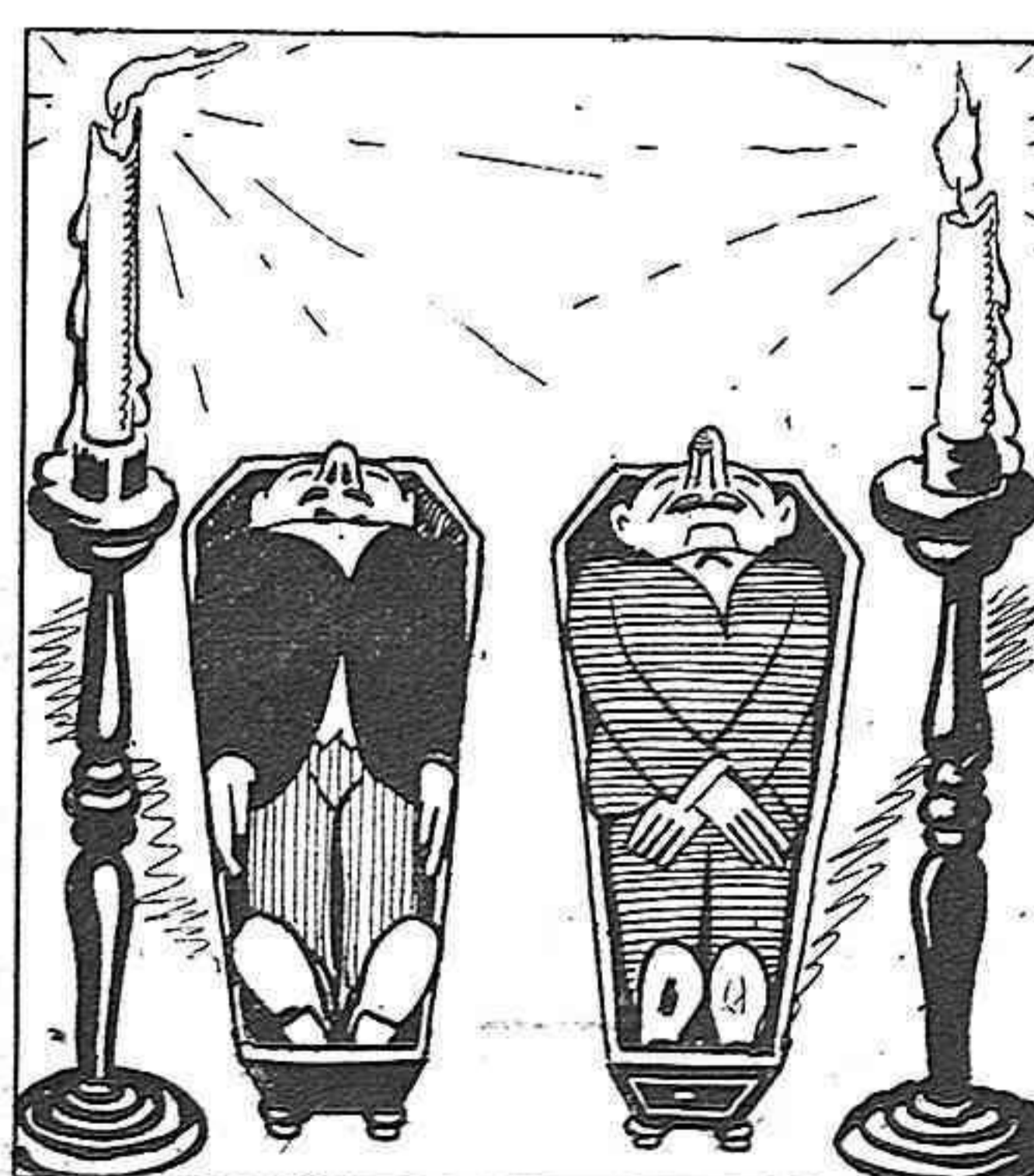
Per instrucció dels infants jo obriré escolas gegants.

Fomentar l' agricultura es la meva guillardura.

Y, tota la meva deria es acabá ab la miseria.

Per últim, si á mi 'm votau gosaréu de santa pau.

Y, en fi, vet'aquí el programa de la nostra Lliga-cama.